

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ฟังทุกวันฟังเพื่อตอกย้ำ อานิสงส์ของการฟังธรรม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้ว ฟังทุกวันตอกย้ำมันๆ มันไปแก้ความสงสัย แก้ตะกอนในใจ สูดท้ายแล้วจิตใจมันผ่อนคลายถ้ามันฟังได้จริง เห็นไหม นี่อานิสงส์ของมัน ฟังธรรมๆ ฟังเข้าหัวใจของเราไง นี่ฟังธรรม

คูชีวิตของเราสิ ชีวิตของเราเกิดมา สิ่งที่เกิดมานี้เส้นทางของชีวิต คูสิ บนถนนหลวง ถนนสาธารณะ เราไปปลูกบ้านปลูกเรือนไว้ไม่ได้ เราจะเอาสิ่งปลูกสร้างขวางทางเขาไม่ได้หรอก เพราะอะไร สิ่งนั้นเป็นความจริงของเขา มันผิดกฎหมาย

นี่ก็เหมือนกัน เส้นทางของชีวิต เส้นทางชีวิตมันหมุนเวียนของมันอยู่อย่างนี้ สัจธรรมมันเป็นแบบนี้ นี่คือสัจจะๆ พอสัจจะขึ้นมาแล้วนะ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ไหม ฟังธรรมฟังเพื่อตอกย้ำเราๆ ตอกเส้นทางของชีวิตนี้ ชีวิตนี้ ผลของวิภูฏะเวียนว่ายตายเกิดอยู่ที่นี่ มันเป็นอย่างนี้ เห็นไหม ฟังธรรมๆ แล้วเป็นอย่างนี้ แล้วแก้ยังไงล่ะ

เราเกิดมามีกายกับใจ ร่างกายนี้เกิดมาเหมือนกับเรามีรถยนต์คันหนึ่ง รถยนต์ของเรา เราต้องขับไปบนเส้นทางชีวิตของเรา เราขับไปบนถนนสายนี้ เวลาเราขับรถไปบนถนน เห็นไหม คนขับ ๒ คน ๓ คน ๔ คน มันแย่งกันขับอยู่นั่นนะ มันแย่งกันขับเพราะอะไร ความรู้สึกนึกคิดเดี่ยวจะไปทางนั้น เดี่ยวจะไปทางนี้

ขับรถเขาขับคนเดียวเท่านั้นแหละ ถ้า ๒ คน ๓ คน มันไปไม่ได้หรอก นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตของเรา ความรู้สึกนึกคิดสิ เป้าหมายของชีวิตจะเอาอย่างนั้น จะเอาอย่างนี้จะเอาอย่างนั้น มันมีความคิดแตกต่างหลากหลายทั้งนั้นแหละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนว่าให้ทำความสงบของใจ ให้เหลือคนขับรถคนเดียว ถ้าคนขับรถคนเดียวมันจะพารถนั้นไปด้วยความปลอดภัย ด้วยความปลอดภัยของการที่ไม่

แย่งกันควบคุมพวงมาลัยนั้น เห็นไหม ทำความสงบของใจๆ ถ้าใจมันสงบมาเป็นเอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่น จิตเป็นหนึ่งเดียว ถ้าจิตไม่เป็นหนึ่งเดียว จิตมันฟุ้งซ่าน จิตมีความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ร้อยแปดพันเก้า ร้อยแปดพันเก้านี้มันคิดของมันไป นี่ธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์มีความรู้สึกอย่างนี้

ถ้าไม่มีความคิด ไม่มีการศึกษา ไม่มีปัญญา แล้วโลกมันจะเจริญขึ้นมาได้อย่างไรละ

เวลาเราประชุม เราถกปัญหา นั้นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง นี่พูดถึงทางโลกเขา แต่เวลาเส้นทางของชีวิตใช้ไหม เส้นทางของชีวิตของเรา ถ้ามันแย่งชิงกัน กุศลอกุศลในหัวใจ เห็นไหม อกุศล สิ่งที่มีมันเป็นบาปอกุศล สิ่งที่เป็นกุศล กุศลคือคุณงามความดี แม้แต่กิเลสกับธรรมมันก็แย่งชิงกันอยู่แล้ว คนขับอย่างน้อย ๒ คน โดยหลักมันเป็นอยู่แล้ว ผู้โดยสารอีกมหาศาลเลย ผู้โดยสารมาในรถ เส้นทางนั้นจะไปอย่างนั้น เส้นทางนี้จะไปอย่างนี้ ว่าของมันไป

เรากำหนดพุทธโธของเรา ให้ผู้โดยสารสงบไป ผู้โดยสารให้เป็นผู้โดยสารไป เห็นไหม กุศลอกุศลเราจะมาต่อสู้กัน เรากำหนดพุทธานุสติ กำหนดพุทธโธ ปัญญาอบรมสมาธิ ให้คนขับเป็นหนึ่งเดียว ให้จิตใจตั้งมั่น จิตใจมีความสุขของมัน

ถ้าจิตใจมีความสุขของมัน เส้นทางของชีวิต เราพาชีวิตของเราไปบนถนนเส้นทางนี้ ตั้งแต่เส้นทางนี้มันก็พอจะฟังพาอาศัยได้ เพราะมันมีความร่มเย็นเป็นสุข มันมีความอบอุ่นของหัวใจ ถ้าหัวใจมันไม่อบอุ่นของมัน มันขับรถไปวิตกกังวลไปทั้งนั้นแหละ เส้นทางชีวิตนี้มันวิตกกังวลตลอดไป

เวลาคนขับรถได้ กับ คนขับรถเป็น แตกต่างกัน เห็นไหม คนขับรถได้มันก็ขับไปประสามัน ตกข้างทาง ชนเขาแหลกกลายเป็นหมดเลย ก็ขับได้ ติดเครื่องได้ก็เหยียบคันเร่งออกไป นี่มันขับรถได้ แต่มันขับรถไม่เป็น นี่ขับรถไม่เป็นนะ

ถ้าคนจะขับรถเป็น เขารู้จักกฎกติกาจราจรของเขา เส้นทางไปได้ เส้นทางไปไม่ได้ เส้นทางเขาห้าม เล่นนี้ไปได้ เล่นนี้ไปไม่ได้ เห็นไหม ถ้าทำความสงบของใจแล้วเราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ฝึกหัดใช้ปัญญาว่า ชีวิตนี้เกิดมาทำไม สิ่งที่เกิด ชีวิตนี้เกิดมาทำไม อ้าว! ชีวิตมันเกิดมาแล้ว เป็นวิบากแล้ว มันเป็นผลแล้วเกิดมาทำไม

เห็นไหม สิ่งนี้มันมีอดีต มันมีที่มา กรรมเก่า คนเรานั้นมีเวรมีกรรมของเก่าของเรา มา มันถึงมีจิตนิสัยอย่างนี้ มันถึงมีความรู้สึกนึกคิดแบบนี้ แล้วเราก็พยายามมาทะนุถนอมกัน พยายามจะทำให้มันตัดแปลงตนให้เข้าสู่ความดี นี้กรรมเก่า

กรรมใหม่ กรรมในปัจจุบันนี้ การกระทำของเรา เห็นไหม พอพูดถึงกรรมบั้นมันต้องเป็นกรรมชั่วทั้งนั้นเลย กรรมชั่วมันก็ให้ผลในทางชั่ว กรรมดีก็ให้ผลในทางดี ถ้าเราไม่ทำคุณงามความดีมาเลย เราจะไม่มีศรัทธามีความเชื่อแบบนี้ เพราะว่าเวลาความเชื่อแบบนี้ โลกเขาเถียงกัน “นรกสวรรค์ไม่มี วิทยาศาสตร์กับเรื่องศาสนาต้องโต้แย้งกันตลอดเวลา ถ้าวิทยาศาสตร์เป็นการพิสูจน์ได้ ศาสนาพิสูจน์ไม่ได้ๆ”

ก็เอ็งพิสูจน์ไม่เป็น เอ็งขับรถไม่เป็น เอ็งพารถเอ็งไปไม่ได้ ถ้าเอ็งพารถไปได้ล่ะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เทศน์ธรรมจกๆ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะรู้ขึ้นมาเป็นองค์ที่ ๒ นี้สงฆ์องค์แรกของโลก แต่รองจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพยานต่อกัน ทำไมจะทำไม่ได้ ทำไมจะพิสูจน์ไม่ได้ มันพิสูจน์ได้ทั้งนั้นแหละ แต่เอ็งพิสูจน์ไม่เป็น เอ็งไม่สามารถพารถเอ็งไปไม่ได้ เอ็งขับรถเอ็ง ๔-๕ คน แย่งชิงพวงมาลัยอยู่นั้น

แต่ถ้าเอ็งแน่จริง เอ็งมีความจริง ถ้าเป็นความจริง เอ็งอยากพิสูจน์ เห็นไหม พุทธานุสติ ทำความสงบของใจเข้ามาให้เหลือคนขับรถคนเดียว ขับรถเป็นกับมันขับรถได้แตกต่างกัน ถ้ามันขับรถได้มันก็ขับของมันไป

เราต้องขับได้อยู่แล้ว เพราะเราเกิดมาเรามีชีวิต เห็นไหม ไออุ่น ธรรมชาติของมัน มันหล่อเลี้ยงร่างกายนี้ไว้ จิตนี้เวลาไออุ่นเคลื่อนออกจากร่างนี้ไปคือคนตาย ร่างกายนี้มันเนาเปื่อยของมันเป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว ไออุ่นของมัน ปฏิสนธิจิต ไออุ่นมันอยู่ในเรา มีกายกับใจ ฉะนั้น ที่มันขับรถได้อยู่แล้ว เพราะชีวิตนี้ จิตนี้มันต้องดำเนินไป ถ้าดำเนินไป ดำเนินไปโดยอะไรล่ะ

ฟังธรรมๆ เพื่อตรงนี้ไง ดำเนินไปด้วยเรามีสติปัญญาใหม่ ถ้าบอกว่ามันจะทุกข์ยาก ชีวิตนี้มันทุกข์ยากแสนเข็ญนัก ทำไมคนอื่นไม่เป็นแบบเรา ไม่เป็นแบบเรา

เพราะเขาทำมาอย่างนั้น แล้วจิตใจของเขา แล้วเราเห็นว่าเราทุกข์ยากนัก คนอื่นไม่ทุกข์ยาก...จริงหรือ จริงหรือ

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ทุกคนต้องเกิด แก่ เจ็บ ตายเหมือนกันด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น คนที่วิชาพามาเกิดมันจะมีความสุขไม่มีความสุขโดยสัจจะความจริงมันเป็นไปได้อย่างไร ในสโมสรสนนิบาตเขามีแต่ความสุขเปลิดเปลินทั้งนั้นแหละ ทุกดวงใจว่าแห้ว ทุกดวงใจ แล้วทุกดวงใจว่าแห้ว เราบอกเขามีความสุข เขามีสมความปรารถนา มันเป็นเรื่องจริงหรือเปล่าล่ะ มันจริงอย่างที่เราคิดไหม

เขาก็มีวิชาเหมือนเรา เขาก็มีความทุกข์ในใจเหมือนเรา นี่เหมือนกันทั้งนั้นแหละ เพียงแต่ว่าใครมีคุณธรรมมากน้อยไ้

นี่ไง เราฟังธรรมๆ เพื่อตรงนี้ไง เราตอกย้ำมัน ตอกย้ำหัวใจของเราว่าสัจจะความจริงมีวิทยาศาสตร์กับธรรมะต้องโต้แย้งกันตลอดเวลา เราจะพุทธศาสน์ เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา มันเป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ทางจิต

วิทยาศาสตร์ของเรา เราพิสูจน์ของเรา เวลานั้นนักวิทยาศาสตร์เขาทดสอบกัน เขาทดสอบทดลองของเขา เราจะทดสอบในหัวใจของเรา ความสุข ความทุกข์มันเป็นเรื่องหัวใจของเรา เรา จะพารถของเรา พาร่างกายของเรา พาชีวิตของเราให้ประสบความสำเร็จ ถ้ามันประสบความสำเร็จ เรามีบุญอำนาจวาสนา เราก็ประสบความสำเร็จทางโลก ทางโลกเรามีปัจจัยเครื่องอาศัยพร้อมมูลแบบโลกเขามี เรามีศักยภาพแบบโลกเขามี เรามีทุกอย่างแบบโลกเขามี แต่ใจล่ะแต่ใจล่ะ

เห็นไหม เราทดสอบของเรา ถ้าใจของเรา เราพยายามจะให้คนขับรถของเรา คือจิตของเราเหลือหนึ่งเดียว หนึ่งเดียวคือสัมมาสมาธิ ถ้ามีสัมมาสมาธินะ มันรุ่มเย็นแล้วล่ะ

คนที่เราร้อน คนที่ทุกข์ยากได้เข้าที่ร่มหลบแดดหลบฝน มันก็มีความรุ่มเย็นเป็นสุขของมันแล้ว จิตใจของเราโดยธรรมชาติมันสวยอารมณ์ มันคิดของมันอยู่อย่างนี้ สัจธรรมมันเป็นแบบนี้

ความคิด จิตเร็วกว่าแสง ความรู้สึกนึกคิดของเราเร็วกว่าแสง มันไปได้หมดแหละ มันไปได้หมด มันไปยึดข้างนอก มันไปยึดสรรพสิ่งในโลกนี้ว่ามันรู้มันเข้าใจหมดเลย แต่ตัวมันเอง อวิชาความไม่รู้ อวิชาในตัวมันเอง เห็นไหม ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามามันจะย้อนกลับมาที่นี้

ความรู้จากภายนอก ความรู้ต่างๆ วางไว้ เรารู้ไว้เป็นวิชาชีพ เรารู้ไว้โดยปัญญา วิทยาศาสตร์เจริญแล้วทดสอบไว้ว่า ผงตก แคลออก ฟาร์อง ไฟต่างๆ มันเกิดขึ้น มันเป็นธรรมชาติ มันมีเหตุมีปัจจัยมันถึงเป็นเช่นนั้น เราก็ไม่ตื่นตื่นไปกับเขา นี่ปัญญาทำให้เราไม่ตื่นตื่น ปัญญาทำให้เราไม่หวาดกลัวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ ปรากฏการณ์ธรรมชาติมันก็เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่ปรากฏการณ์ธรรมชาติมันก็มีที่มาที่ไปของมันเหมือนกัน แต่ทางวิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ได้

แต่ปรากฏการณ์ของใจเราละ สิ่งที่มีมันเกิดมานั่งอยู่ที่นี่ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งไปหมด รู้ในสังขารขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไม่รู้แจ้งในหัวใจของเรา ถ้าไม่รู้แจ้งในหัวใจของเรา มันจะมีอริยทรัพย์มาจากไหนละ

ถ้ามันรู้แจ้งในหัวใจของเราละ ใครเคยทำความสงบของใจหนึ่งมันจะฝังใจมาก ความสุขความสงบอย่างนี้มันหาที่ไหน เราไปเจอสิ่งใดที่มันมหัศจรรย์ เราอยากจะเก็บภาพนั้นไปบอกคนอื่น จิตใจของเราถ้ามันสงบไปแล้ว สิ่งนี้มันมหัศจรรย์มาก แล้วถ้ามันเสื่อมไป มันทำอย่างนี้ไม่ได้มันก็ฝังใจ นี่มันฝังใจ เห็นไหม อริยทรัพย์มันฝังใจนี้ไป

เราศึกษาสิ่งใดมาเพื่อจะให้มันจำได้ๆ นี่จำไม่ได้สักอย่างหนึ่ง สัญญาเดี๋ยวก็ลืม แต่ความที่ฝังใจอันนี้ แม้แต่ทำไม่ได้มันก็ฝังใจของมันอยู่ แล้วพอฝังใจแล้วมันอยากได้ เห็นไหม นี่ค้นหาซ่อนค้นหา

โดยธรรมชาติของคนหวังดีทั้งนั้นแหละ นี่คุณงามความดี อยากพารถนี้บนเส้นทางชีวิตนี้ให้ประสบความสำเร็จ แล้วมันไปได้บ้างไปไม่ได้บ้าง มันก็ทุกข์ร้อนในหัวใจ ทุกข์ร้อนในหัวใจแล้วทำอย่างไรละ

เพราะเวลาเราทำแล้ว คนขับรถมา ๒ คน ๓ คน มันมาควบคุมพวงมาลัย มันจะดึงไปทางอื่น เวลาทำคุณงามความดี ถ้าเป็นหนึ่งเดียวทุกคนก็ปรารถนาดีทั้งนั้นแหละ เวลากิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรามันจะปล่อยให้เราไปไหนละ มันก็มาแย่งพวงมาลัยของเราหักหลบไปทางอื่น แล้วเราจะฝืนมันๆ ถ้าฝืนมันได้ เราดึงกลับมาได้เราเราก็เข้าสู่ความสงบของเราได้

ถ้าเราดึงกลับมาไม่ได้นะ ทุกข์จนเจ็บใจ ยากแค้นแสนเจ็บใจ แล้วยากแค้นแสนเจ็บใจ ในใจนี้ใครเป็นคนทำ? มาร มารในหัวใจเรานั้นละ ความไม่รู้มันทำ มันไม่สมดุขของมัน เรา จะต้องหาอุบายของเรา หาอุบายเพราะอะไร

กรรมเก่า จริตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน ถ้าจริตนิสัยของคนชี้โกรธ พอแห่สิ่งใดมันก็ โกรธแล้ว ถ้าแทงใจคำแล้วควบคุมตัวเองไม่ได้เลย นี่จริตนิสัยของเขา เขาต้องแผ่เมตตาของเขา เขาต้องพยายามว่า สัพเพ สตฺตา สรรพสัตว์โลกนี้เป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น อย่าไปผูกโกรธเขา อย่าไปเอาหัวใจไปผูกมัดไว้กับใคร เห็นไหม มันดูแลใจตั้งแต่ที่นี่ โทสจริต มันก็เบาลง นี่มันมีสิ่งแก้

ฉะนั้น จริตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน สิ่งที่เกิดขึ้นในใจของตัวมันต้องหาอุบายหา วิธีการเพื่อจะหลบลีก พยายามทำให้คนชั่วบริมคนเดียว เพื่อเป็นสัมมาสมาธิ แต่มารมัน ๒ คน ๓ คน ออกุศล มารมันจะมาแย่งชิงพวงมาลัยหักหลบนั้นไป นี่การปฏิบัติมันยากตรงนี้

ไม่ใช่รถเราขึ้นไปบนถนนแล้วรถทุกคันจะจอดข้างทางให้หมดเลย รถเราจะวิ่งไปด้วย ความสะดวกสบาย ไม่มีหอรก รถติด ข้างหน้าเป็นแพเลย มันไม่ให้ไปหอรก แล้วเราจะพารถเรา ไปอย่างไร

มีสติมีปัญญาค้นคว้าแบบนี้ แล้วเราจะไม่น้อยเนื้อต่ำใจกับสิ่งใด สิ่งที่เกิดขึ้นในหัวใจ ของเราก็คือสิ่งที่เราทำมาทั้งนั้น สิ่งที่เราทำมา จริตนิสัยเราเป็นแบบนี้ เราทำมาแบบนี้ ทำไมคนอื่นเขาจิปปาภิญญา ปฏิบัติได้ง่ายรู้ง่าย รถของเขาทางโล่งไปหมดเลย เห็นไหม รถของเขาวิ่งต่อเมื่อ เวลาทำการ รถไม่มีบนถนนเลย เขาวิ่งไปจิวของเขาเลย นี่อำนาจวาสนาของเขา

แต่ของเราเวลาไปต้องรีบปากกัดตีนถีบ ต้องรีบไปทำหน้าที่การงาน เวลาเร่งด่วนรถเป็น แพเลย แล้วทำอย่างไรล่ะ ส่วนใหญ่แล้วเป็นอย่างนี้หมด เพราะชนชั้นกลาง คนเราทำคุณงาม ความดีแบบนี้มันก็มีสภาวะแบบนี้

ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ ฟังธรรมเพื่อย้อนกลับมาจับผิดมารของเรา จับผิดอวิชชา จับผิดสิ่ง ที่มันค้ำครนในหัวใจ เรื่องข้างนอกมันมีผลกระทบ แต่เราไปแก้ไขสิ่งนั้นไม่ได้ เราจะแก้ไขได้ใน หัวใจของเรา เราจะแก้ไขได้

สิ่งที่มันเสร้างามองอยู่นี่ สิ่งของมันกดถ่วงอยู่นี่ เราแก้ไขที่นี้ ถ้าจิตใจมันรู้แจ้งขึ้นมาแล้ว เราอยู่กับโลกด้วยความไม่ทุกข์ อยู่กับเขานี้แหละ มันเป็นอย่างนี้เอง มันก็เป็นอย่างนี้ คนเป็นแบบนี้ คนเอารัดเอาเปรียบแบบนี้ คนมันเป็นแบบนี้

เรารู้เท่าแล้ว เราดูแลหัวใจของเรา ไม่เดือดร้อน เห็นไหม อยู่กับโลกโดยไม่ทุกข์ ถ้าเรารู้อย่างนี้แล้วเราจะอยู่กับโลกโดยไม่ทุกข์ ไม่อย่างนั้นแบกโลก ทุกข์นำคุณเลย แบกไว้บนไหล่แล้วก็บ่นว่าทุกข์ๆ แต่ทำไมไม่แก้ไขล่ะ ถ้าแก้ไข เห็นไหม พังกรรมเพื่อคุณประโยชน์กับเรา พังกรรมเพื่อประโยชน์ของเรา เอวัง